

SADRŽAJ

UVOD	1
1. EPIDEMIOLOGIJA COVID-19 I KARDIOVASKULARNI RIZIK	4
1.1. COVID-19 I DISFUNKCIJA ENDOTELNIH ĆELIJA	6
1.1.1. <i>Uključenost endotelnih ćelija u COVID-19 .....</i>	6
1.2. POTENCIJALNI MEHANIZMI DISFUNKCIJE ENDOTELNIH ĆELIJA U COVID-19	9
1.2.1. <i>Angiotenzin-konvertujući Enzim 2 (ACE2) .....</i>	9
1.2.2. <i>Citokinska oluja.....</i>	10
1.3. KASKADA KOAGULACIJE	11
1.3.1. <i>Ćelijska komunikacija: Endotelne ćelije i periciti .....</i>	12
1.4. PROFILAKSA I UPRAVLJANJE TROMBOEMBOLIJOM U COVID-19	15
2. MIKROVASKULARNI SISTEM	16
2.1. STRUKTURA I FUNKCIJA MIKROVASKULARNIH KOMPONENTI	16
2.1.1. <i>Kapilare.....</i>	17
2.1.2. <i>Arteriole .....</i>	17
2.1.3. <i>Venule.....</i>	19
3. IMUNOPATOGENEZA I MIKROVASKULARNE KOMPLIKACIJE COVID-19	21
3.1. IMUNOPATOGENEZA COVID-19.....	22
3.1.1. <i>Pregled imunološkog odgovora organizma na COVID-19 virus.....</i>	22
3.1.2. <i>Uloga citokina i upalnih procesa u patogenezi bolesti .....</i>	22
3.1.3. <i>Povezanost imunološkog odgovora s mikrovaskularnim komplikacijama.....</i>	23
3.2. PATOFIZIOLOGIJA MIKROVASKULARNIH KOMPLIKACIJA	23
3.2.1. <i>Anatomija mikrovaskularnog sistema .....</i>	23
3.2.2. <i>Mehanizmi nastanka mikrovaskularnih oštećenja .....</i>	23
3.2.3. <i>Specifičnosti mikrovaskularnih komplikacija u kontekstu COVID-19 .....</i>	23
3.3. MIKROVASKULARNE KOMPLIKACIJE U POST-COVID PERIODU.....	24
3.3.1. <i>Najčešće mikrovaskularne komplikacije u post-COVID periodu .....</i>	26
3.4. UTICAJ MIKROVASKULARNIH KOMPLIKACIJA NA POST-COVID OPORAVAK	27
3.5. FAKTORI RIZIKA ZA RAZVOJ MIKROVASKULARNIH KOMPLIKACIJA	28

3.5.1.	<i>Genetski faktori</i>	28
3.5.2.	<i>Prehrambene navike</i>	29
3.5.3.	<i>Prethodne zdravstvene tegobe i terapije</i>	29
3.6.	KLINIČKA SLIKA I SIMPTOMI MIKROVASKULARNIH KOMPLIKACIJA	29
3.6.1.	<i>Tipični i atipični simptomi</i>	29
3.6.2.	<i>Dijagnostički pristup i diferencijalna dijagnoza</i>	30
3.7.	MOGUĆI TERAPIJSKI PRISTUPI MIKROVASKULARnim KOMPLIKACIJAMA	30
3.7.1.	<i>Farmakoterapija</i>	30
3.7.2.	<i>Hirurške intervencije</i>	30
3.7.3.	<i>Kombinovane terapijske strategije</i>	30
4.	ISTRAŽIVAČKI DIO	31
4.1.	PREDMET I CILJ ISTRAŽIVANJA.....	31
4.2.	HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA	32
4.3.	METODE ISTRAŽIVANJA	32
4.4.	PREGLED LITERATURE	33
4.4.1.	<i>Sudar dvije pandemije</i>	33
4.4.2.	<i>Struktura COVID-19 i njezina povezanost s ostalim koronavirusima</i>	34
4.4.3.	<i>Preklapanje patologije i epidemiologije u COVID-19 i dijabetesu</i>	35
4.4.4.	<i>Povezanost mikrovaskularnih komplikacija i COVID-19</i>	37
4.5.	ANALIZA MEDICINSKIH ZAPISA IZ ALFA LAB BIOMEDICA LABORATORIJE BANJA LUKA	
	39	
4.5.1.	<i>Demografski podaci ispitanika</i>	40
4.6.	ISPITIVANJE HIPOTEZA	41
4.6.1.	<i>Značajnost razlike COVID-19 infekcije i mikrovaskularnih komplikacija (H1)</i> 41	
4.6.2.	<i>Značajnost starosti sa težinom COVID-19 infekcije i mikrovaskularnim komplikacijama (H1.1)</i>	44
4.6.3.	<i>Broj i procenat pacijenata prema polu sa mikrovaskularnim komplikacijama u post-COVID periodu (H1.2)</i>	46
5.	DISKUSIJA	49
	ZAKLJUČAK.....	51
	LITERATURA	54
	PRILOZI.....	64